

МАНАС – УУЛУ КЫРГЫЗ ЭЛДИН ЖЕЛЕГИ, АТА – МУРАС АКЫЛ ОЙДУН ТЕРЕҢИ

“Манас таануу” интеллектуалдык таймашында бир канча жылдан бери окуучулары баш байгеге жетишип, республикалык таймаштын жеңүүчүлөрү болгон Аламүдүн районуна караштуу Ормонбек Турсуматов атындагы Бер-Булак орто мектебинин кыргыз тили жана адабияты мугалими Кыргыз Республикасынын билим берүүсүнүн мыктысы жана Кыргыз Республикасынын мамлекеттик тилин өнүктүрүүгө кошкон зор салымы үчүн “Кыргыз тили” төш белгиси менен сыйланган Иманкулова Сыйнаш Эсенкуловна 35 жылдан ашуун билим берүү тармагында талбай эмгектенип келген тажрыйбалуу мугалимдердин бири. Сыйнаш Эсенкуловна изденип, эмгектенип, окуучулары менен биргеликте ийгилик жаратып келет. ***Ийгиликтин сыры эмнеде?***- бүгүнкү маегибиз дал ушул темада болмокчу.

Мугалимдик кесипте иштегениңизге канча убакыт болду?

Менин мектепте иштегениме быйыл 35 жыл болду. Эң биринчи Таш-Дөбө айыл өкмөтүнө караштуу бала бакчада тарбиячы болуп, балдарым чоңойгончо иштеп баштагам. 1992-жылы кыргыз-түрк лицейи ачылып, ал жерде тарбиячы жана мугалим болуп иштеп жүрдүм. 1996-жылы Ормонбек Турсуматов атындагы Бер-Булак орто мектеби ачылып, директор болуп иштеп

калдым. 1996-жылдан 2011-жылга чейин 15 жыл директор болуп иштедим. Андан соң шартка байланыштуу кыргыз тили жана адабияты мугалими болуп иштеп келе жатам. Директорлукту өткөрүп бергенден кийин “Манас таанууга” кызыгып, ошол багытта иш алпаруудамын. Ушул жылдар аралыгында өзүмдүн билимимди балдарга берип, билим берүү чөйрөсүндө эмгектенип келем.

“Манас таануу” интеллектуалдык таймашына Ормонбек Турсуматов атындагы Бер-Булак орто мектеби канча убакыттан бери катышып келе жатат?

“Манас таануу” интеллектуалдык таймашы 2010-2011-жылы башталган. Эң алгач таймашка Бишкек шаарына жакын мектептер катышып башташкан. Алардын катышкандарын көрүп жүрүп, 2013-2014-окуу жылынан баштап биздин мектеп да катыша баштадык.

Бул таймашка катышууга эмне себеп болду?

2011-жылы алгач таймаш башталганда кунт коюп көрүп жүрдүм. Мен абдан мекенчил адаммын, элибиздин келечеги үчүн болгон билимимди, күчүмдү жумшап келем. Өз алдынча издендим. Биздин балдар Манасты билсе, өздөштүрсө деп ойлоно баштадым. Өзүм “Манас таанууга” абдан кызыкчумун. Бала кезимде чоң ата, чоң апамдарга Манасты көркөм окуп берчүмүн. Анан “Манас таанууну” биздин балдар да билсе жакшы болмок деген ой менен Болот Юнусалиевдин редакцияланган вариантын кайрадан окуп, окуучуларыма кайрылдым. Окуучуларды дайындап, катыштыргым келди. Мен аларга айтып берсем, аларда кызыгуу жаралды. Мына ошондон баштап, алгач окуп, таанышып, андан соң талкуулап таймашка катышып келе жатабыз.

Окуучуларды таймашка даярдоодо эмнеге көңүл бурасыз?

Биз алгач окуучулар менен чогуу китепти окуп чыгабыз. Бир гана жолу эмес, 2 же 3 жолудан кем эмес окуйбуз. Жетишсек 4 жолу окуп калабыз. Китепти көп окуган сайын андагы окуялар, каармандар көз алдыга келип, эсиңе түшүп, өзүң кошо катышкандай элес калтырат. Биринчи окуганда китеп менен таанышуу үчүн гана окуйбуз. Экинчи окуганда окуучулар китептин негизги максатын түшүнүп калышат. Үчүнчү жолу окуганда ар бир окуядан сабак алганга аракет кылабыз. Андан соң гана даярданууга өтөбүз. Мен окуучуларым менен биргеликте окуп, талкуулап, каармандарды эстеп калууга көнүктүрөм.

“Манас таануу” таймашындагы жетишкендиктериңиз.

2013-2014-окуу жылында 6 окуучудан турган “Тулпар” деген топ түзүп, таймашка катышууга алып чыккам. Эң алгач түзүлгөн командам дароо эле

райондук турду жеңип, андан соң областтык турда да жеңишке жетишкен. Республикалык турга жолдомо алып катышканыбызда экинчи орунду алышкан. Бул биздин алгачкы жемишибиз болгон. Жеңишке жетишүүбүз окуучулардын таймашка болгон кызыгуусун арттырды. Кайрадан 2015-жылы “Кыраандар” деген топ менен таймашка катышканбыз. Ал топ да областтык турдан 3 орунду алышкан. 2016-жылы эле кайрадан “Кыраандар” тобу республикадан 3-орун алышкан. 2017-жылы “Ыйык” деген топту Сагымбай Орозбаковдун варианты боюнча дайындап, алып чыккам. Ага чейинки топторду Саякбай Каралаевдин вариантында дайындап келгем. Бул топ абдан жакшы даярдыкта болгондуктан республикада жеңишке жетишкен. 2019-жылы “Нур” деген топту дайындагам. Абдан күчтүү топторумдун бири болгондуктан, республикалык таймашта биринчи орунга ээ болушкан. Былтыр пандемияга байланыштуу болбой калган. 2020-2021-окуу жылында “Таберик” жана “Алтын казына” деген 3төн окуучу катышкан 2 топ чыкты. “Таберик” тобу областтык мактоо грамотасына татыды. “Алтын казына” тобу болсо райондук, областтык турдан жеңип баш байгени алып, республикалык турга катышууга жолдомо алдык. Учурда июнь айынын алгачкы 10 күндүгүндө боло турган таймашка даярданып жатабыз.

Окуучулардын жетишкендиктери мугалимдин билиминен көз карандыбы?

Сөзсүз, мугалимдин берген билимине көз каранды болот. Мугалим абдан чоң роль ойнойт. Бирок ошол эле мезгилде ата-энелерде да колдоо болушу керек. Анткени ата-эне баланы көзөмөлдөп, сабактарын сурап, көтөрмөлөп, кызыгып турса, балада дагы умтулуу пайда болот. Эгер ата-эне баласынын сабагына кайдыгер карап, баласы менен иши болбосо бала билим

алууга болгон каалоо төмөндөп, артта калат. Балага стимул берүүчү ата-эне. Мугалим менен ата-эне биргеликте иштегенде гана баланын жетишкендиктери, билим алууга болгон кызыгуусу жогорулайт.

Тажрыйба алмашуу максатында кандай иш чараларга, же тренингге катыштыңыз?

“Манас таануу” боюнча тажрыйба топтоодо мен алгач И.Арабаев атындагы Мамлекеттик Университетинде уюштурулган “Манас таануу” курсун 20 күн окугам. Бизди ошол убакта эң мыкты мугалимдер окуткан. Бул курска катышканым мага эң негизги жардамдардын бири болду. Андан кийин “Манас таануу” интеллектуалдык таймашына катышып жүрүп, окуучулардын дайынданганын, калыстар тобунун берген суроолоруна изденип жүрүп, тажрыйба алмашуулардан улам өздөштүрдүм. Мен С.Байгазиевдин, Б.Исаковдун китептерин окуп, көп пайдаланам. Китептин мазмунунда “Манас таануу” боюнча негизги максат абдан жакшы чагылдырылган.

Алдыда боло турган таймашта жеңишке жетишиңиздер! Ийгилик каалайбыз!

Маектешкен Кыргыз билим берүү академиясынын ага илимий кызматкери Мансапова Гулира